

Hudi napadi na oporišča v Italiji

ODLOČILNA BITKA V TEKU; LETALCI OVIRAJO NEMCE

Neapelj, Italija. — Na italijanski fronti pod Rimom, kjer so zavezniški vojski pred par tedni in si ustanovili oporišča pri Nettuno in Anzio divjajo najlutejši boji, kar jih še bilo doslej na italijanski fronti. Nemci so vrgli zadnje dni na fronto proti oporiščem ojačenja. Imajo tudi boljše pozicije od zavezniških. Slednji so še vedno v nižavi, dočim so Nemci na višjem terenu. Fronta, ki so jo zavezniški odpri z vpadom zavezniških 20 do 22 milj širine. V smeri proti Cisterni so zavezniški prodorili do 14 milj globoko v zaledje. Zadnje tri dni so Nemci privedli veliko število težkega topništva in včeraj so poročali o silovitih kanonadi proti oporiščem. Pod zaklopnim ognjem nemške oklopne jedinice in motorizirana pehota strahovito napada. Angleško poročilo omenja, da se je Nemcem posrečilo doseči nekatere predpisane cilje. V ameriškem delu fronte poročajo istotako o silovitih nemških napadih, ki jih Američani pogumno in uspešno odbijajo, a nemške čete ponovno in ponovno v valovih butajo proti njim. Borba je ena najkrvavejših borb, kar jih še bilo na italijanski celini.

V enem so zavezniški nad Nemci in to je v zraku so v premoči. Zavezniški letalci stalno bombardirajo nemške pozicije in jih ovirajo v njihovih prizadevanjih, da bi zrušili in uničili ustanovljena oporišča pod Rimom. Drugače pa je še vedno nevarnost in odločitev še ni na vidiku, ali bo zaveznikom moč vzdržati oporišča proti nemškemu navalu ali ne.

(Nadaljevanje na 6. strani)

RUSI PRITISKAJO DALJE; VESTI IZ DRUGIH FRONT

London, Anglija. — Velika zmaga južnih ruskih armad, ki so pred par dnevi obkolile deset nemških divizij pri Nikopolu nadaljuje s svojim pohodom. Včeraj se je ruska fronta pomaknila proti zapadu za osem milj in Rusi so osvobodili nad 50 mest, vasi in naselbin. Druga in tretja ukrajinska armada imata nove uspehe pri Čerkasu. Ruska zmaga pri Nikopolu je nadvse pomembna in je za nemško južno krilo tako usodna, da jo bodo Nemci le težko preboleli.

Severne ruske armade so na več mestih prestopile reko Luga in zasedle več važnih krajev. Obenem pa general Góvorov in general Meretkov zožujeta krog, ki zaklepa sleherni uro bolj in bolj nemške armade, ki se nahajajo v velikem kolenu med Družnajo in Lugo. Popolna obkolitev je pokrajina bo vsak čas izvedena. V Ukrajini še vedno ovira hitrejši gibanje in premikanje vojske in opreme nenavadno južno vreme.

Iz južnega Pacifika poročajo o novih napadih na Japonce. Bazo Rabaul na otoku Nova Britanija zavezniški letalci stalno napadajo. Avstralske čete na obrežju severne Nove Gvineje so osvojile zadnje dni več važnih pozicij in potiskajo Japonce stalno navzgor proti severu.

Admiral Nimitz objavlja, da je zasedba in osvojitve marsalskih otokov popolna in dovršeno dejstvo. V načrtu so novi udari, pravi Nimitz, mi bomo korakali naprej.

ANGLEŠKI VOJAŠKI KRITIKI O ZAVEZNIŠKI TAKTIKI V ITALIJI

London, Anglija. — Angleški tisk je zadnje dni poln raznih komentarjev in izjav od strani angleških vojaških kritikov. Večinoma vsi navajajo, da počasnost in pa zamujene priliko so glavne ovire, da se zavezniški tako počasi bližajo k zmagi na italijanski fronti. Je pa nekaj tudi takih, ki zagovarjajo taktiko angleškega generala Sir Harolda Alexandra in ameriškega generala Marka W. Clarka. Ti pa navajajo sledeče štiri namene zavezniške vojske v Italiji:

1) Invazija zavezniških sil pod Rimom je imela namen zasedi obsevalne zveze za nemško fronto. To je presek apenijske ceste in pa glavno železniško zvezo. 2) Zaseda Rim. 3) S tem vpadom odtegniti nemške sile s fronte pri Cassinu in drugod v gorovjih, da bi zavezniške čete lahko prebile fronto v gorovju in se združile s fronto pri Nettuno. 4) Raztegniti bojno linijo, ki jo držijo

Nemci, kar bi zahtevalo več nemških čet in bi obenem zabranjevalo premeščanje nemških čet na zapad ali pa na rusko fronto.

Iz vsega je torej razvidno, da italijanska fronta ima za enkrat le namen imeti Nemce zaposlene, da jim ne bo moč pošiljati svojih čet na kake druge fronte. Glavni udar pa pride na drugih frontah. Nemško moč zdaj drobijo Rusi in kadar pride invazija na zapadu, jo bodo drobili tu. Nemci pa bodo morali obenem čuvati svoja zadnja vrata na jugu, ali bodo pa udarli tudi tu v njihovo evropsko trdnjavo.

PREDLOGA, DA SE DA VOJAKOM PRAVICO VOLITI ODOBRENA V NAČELU

Washington, D. C. — Glede predloge, da se podeli vojakom pravico voliti trajajo v kongresu in senatu dolge razprave. Predsednik Roosevelt je za predlogo in jo je priporočal kongresu, da jo odobri. V načelu, da se da vojakom, to je moškim in ženskam, ki so v vojni službi pravico voliti je odobrili kongres in senat. Gre pa le za načine, na podlagi katerih bodo mogli vojniki glasovati. Ena stran zagovarja, da naj posamezne države oskrbe balote, drugi da naj federalna vlada oskrbi balote in iste nadzira. Glede teh načinov je mnenje razdeljeno in kakor zgleda se ne morejo zediniti. V resnici je vprašanje zelo komplicirano. Vojaki na vsak način zaslužijo pravico glasovanja. Toda so pa razstreseni po vseh delih sveta in predno bodo glasovnice nazaj bo minilo precej časa in še druge sitnosti bodo vmes. Ampak politiki bi se fantom radi prikupili, pa se igrajo tudi s tem.

20 MILIJONOV FUNTOV MASLA V REZERV

Washington, D. C. — Administracija urada za vojno prehrano se bori na vso moč, da ji vlada ohrani oblast, da sme imeti v rezervi 20.000.000 funtov masla za izredne vojaške potrebe, kakor tudi za razne potrebe, ki jih določa Lend-Lease zakon za tujezemke gotove potrebe. Med tem je seveda ameriška publika bila zadržana mesece z maslom prikrajšana, kar dviga med konzumenti in trgovci proteste, češ, da vlada kopiči zalogo masla in ga pri tem še uvaža iz Argentine. Konsumenti in trgovci bodo morali od svojega ugovaranja odstopiti iz razloga, ker radi pomanjkanja masla po vsem o-stalem svetu je potrebna previdna regulacija razdeljevanja masla, ali pa ga zna ob nepravilnosti v bodočnosti zmanjkati. Vlada vsekakor ve kaj dela.

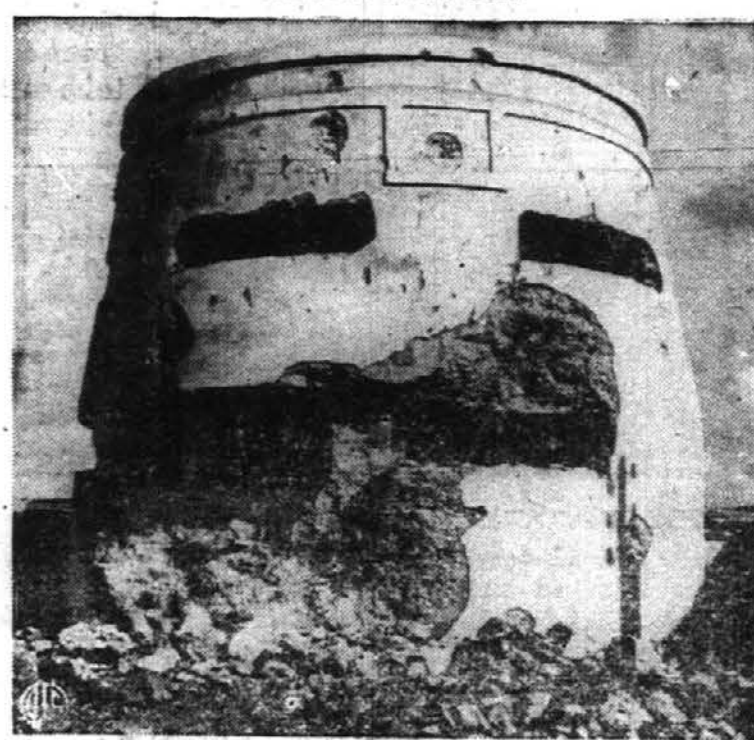
OSTREJŠO ZIMO NAPOVEDUJEJO

Chicago, Ill. — Vremenslovni urad v Chicagu napoveduje, da bo osrednji zapad dobil ostrejšo zimo koncem tega tedna. Na potu proti osrednjemu zapadu so sneženi viharji in za petek in soboto napoveduje, da bo temperatura blizu ničle. Zgornji del Velikih jezer, Minnesota, North Dakota in South Dakota je mrzli val že objel in zdaj se pomiče južno vzhodno dol po Chicagu.

AMERIŠKA MATIČNA LADJA POTOPILA 6 NEMŠKIH LADIJ

Washington, D. C. — Ameriška matična ladja, nosilka letal po imenu "Ranger", o kateri so Nemci poročali, da so jo potopili, se je te dni pojavila ob severnem norveškem obrežju in njeni bombniki so potopili šest nemških transportnih ladij, pravi poročilo. Matična ladja "Ranger" je sodelovala tudi ob času zavezniške invazije v Afriko in se je izkazala za najboljše matično ladjo.

OSIŠČNA UTRDICA

Nemci in Italija sta zgradili mnogo takih utrdb (pillboxes) in zaklenili za strojnike, da bi zadržali zavezniške v Sicilijanski kampanji. Slika v Z. D. ravno dovoljena za objavo, kaže precej poškodovano "škatlico za kroglice", ki so si jo zavezniški osvojili blizu mesta San Croce, v Siciliji.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — Preurejeni ruski republik v Ukrajini in v Beli Rusiji boste te dni zaprosile pri angleški in ameriški vladi, da naj te pošljejo h njim svoje diplomatske zastopnike. Tako bodo sledile pozneje še ostale ruske republike, ki jih je po številu šestnajst.

Ankara, Turčija. — Turško provincijo Ankara je včeraj že v drugi tekem zadnjih par dni obiskal hud potres. Ta zadnji potres je zahteval 103 življenj in nad 100 je poškodovanih. Potres pred par dnevi pa je bil obsežnejši in je bilo ubitih 2.381 ljudi in nad 3000 poškodovanih.

Washington, D. C. — Ker je kongres odpoklical sprejeto novo naseljskega zakona glede Kitajcev stari zakon, ki je omejeval naseljevanje rumenemu plemenu, so zdaj na podlagi tega določili za Kitajce letno kvoto, kakor za druge narodnosti. Na podlagi tega, bo lahko prišlo v Zdr. države letno 105 Kitajcev.

Alžir, Afrika. — Sem je dospela včeraj nova stotnja ameriških WACS, to so dekleta in žene, ki služijo v ženskem pomožnem koru, ki pomagajo vojski v uradih in drugih delih, ki jih ženske lahko opravljajo. V Afriki in Italiji zdaj služijo na ta način do 2000 ameriških deklet in žensk.

Sydney, Avstralija — Dočim so druge dežele že davno uvedle prodajanje mesa na karte, so v Avstraliji začeli s tem šele zadnji mesec. To so uvedli radi tega, da bo moč višjo količino mesa pošiljati v Anglijo. Racioniranje dovoljuje dva in en četrt funta mesa na teden za osebo.

Washington, D. C. — Morariški oddelek objavlja, da sta pogrešena v Pacifiku dva ameriška submarina, ki sta operirala v sovražnih vodah. Oba sta imela 110 mož posadke. Zdr. države so zgubile v tej vojni dosedaj 19 submarinov. Japoncem pa so potopili naših 422 ladij.

NEMCIJA POSODILA TURCIJI 40 LOKOMOTIV DA POSPEŠI DOBAVE

Ankara, Turčija. — Kako silno važne so nemške dobave iz Turčije je dokaz zlasti to, da je nemška vlada te dni poslala Turčiji 40 železniških lokomotiv, ker slednja nima dovolj lokomotiv, da bi pospešila turške pošiljke v Nemčijo. V dobi med 13. decembrom 1943 pa do 13. januarja 1944 je bilo poslanih iz Turčije 1.107 železniških vagonov raznega blaga v Nemčijo. Vsa vagon cenijo okrog 10 tonov blaga. Pošiljatev je vsebovala 342 vagonov kroma, 159 vagonov raznih jederc, 142 vagonov bombaža, 135 vagonov olja, 18 vagonov tobaka in ostalo je tvorilo razne jestvine in živež. Nemčija plačuje Turčiji po največ v blagu, daje ji za blago razne stroje in tudi vojno orožje. Kar pa ne plača z blagom, plača v zlatu. — Iz teh razlogov je torej razvidno, zakaj Turčija cinca sem in tja in se kar ne more odločiti proti Nemčiji, da bi stopila popolnoma na zavezniško stran.

JAPONCI IMAJO 140.000 ANGLEŠKIH UJETNIKOV V UJETNIŠTVU

London, Anglija. — London-ska vlada je objavila parlamentu, da se nahaja v japonskem ujetništvu okrog 140.000 podanikov angleškega imperija. Japonci so ujeli samo v Singapore do blizu 80.000 mož, druge so ujeli na Malaji, v Hongkongu in drugih krajih, ki so jih branili Angleži.

ANGLIJA PREMIŠLJUJE, KAJ NAJ NAPRAVI Z ITALIJSKIM KRALJEM?

London, Anglija. — Angleška vlada je prejela zahteve od italijanskih političnih strank, da naj se prisili italijanskega kralja Emanuela, da odstopi in se odpove prestolu. Zunanji minister Eden je omenil to vest pred parlamentom s pridržkom, da te zahteve vlada proučuje predno more podati kako izjavo glede tega. Dokler ne bodo zavezniški zasedli Rima ne bo odločitev glede italijanskega kralja.

PATRIOTI V ŠKRIPCIIH PO LIČANSKEM OKROŽJU

Nemške čete pritiskajo na Titove oddelke od severa in juga. Te dni je šlo jugoslovanskim patriotom bolj slabo. Upajmo, da pridejo kmalu spet ugodna poročila!

Alpinci pognali jugoslovanske čete v beg pri Perušiču

London. — Izbranim nemškim alpskim četam, ki so bile poslani v Grčije, se je posrečilo, da so potisnile sile maršala Tita iz strateškega mesta Perušiča v zahodni Hrvatski. Tako poroča te dni Jugoslovanska ljudska osvobodilna armada.

Pravijo, da se vrši težko bojevanje po celem ličanskem okrožju, najbolj pa blizu Perušiča in obrežnega mesta Senj, proti kateremu prihajajo nemška ojačenja v severni smeri ob vzhodnem robu Velebitskih gor.

Krogle patriotom, hrvaškim kvizlingom pa medalje

Washington, D. C. — Uradni list hrvaške kvizlinške vlade, HRVATSKI LIST, je nedavno objavil usmrtilen deset talcev v Osijeku, v znak masčevanja za porušenje železniškega mosta med Našicami in Našičko Breznico. Glasom poročil je bil ta most pogin v zrak dne 18. decembra po oddelku jugoslovanske osvobodilne vojske.

Seznam talcev, katerega je objavil kvizlinški list, ki je prišel v roke Office of War Information, navaja naslednja imena:

Nikola Maslarič, rojen 1903, iz Dalja, pravoslaven Hrvat, vozač cestne železnice v Osijeku.

Jelka Popović, rojena 1916, iz Dalja, pravoslavna Hrvatica, domača gospodinja.

Petar Konjevič, rojen 1897, iz Cerevič, katolik.

Todor Radišić, rojen 1914, iz Dalja, pravoslaven hrvaški kmet.

Veso Berković, rojen 1902, iz Dalja, pravoslaven Hrvat.

Milutin Vuković, rojen 1923, iz Erdut, pravoslaven Hrvat, delavec in pek.

Pavo Milković, rojen 1920, iz Dolci, katolik, kmet.

Ante Ercegovac, rojen 1913, katolik, kmet.

Zdravko Radošević, rojen 1926, iz Kapelni, pravoslaven Hrvat, delavec.

Vse te domoljube je obtožila policija v Osijeku, da so bili člani komiteja za narodno osvoboditev in pomagali partizanom. Na podlagi dekreta, na povelje osiješkega župana.

V času, ko kruti Pavelčevići ustaši dele smrt neoboroženim kmetom in delavcem, proslavlja njih nacistični gospodar predstavniki kvizlinškega režima za njihovo pokornost ciljem nacizma na Hrvaškem.

Nacistična Deutsche Zeitung in Kroatien, opisuje — tako poroča Office of War Informa-

tion — kako je nacistični poslanik v Zagrebu, SA-Obergruppenführer Siegfried Kasche o priliki sprejema v nemškem poslanstvu izročil zaslužni križ odlikovanja nemškega orla različnim hrvaškim kvizlingom "za njih pohvale vredne zasluge, izkazane Nemčiji na polju kulturnih in gospodarskih odnosajev".

Odlikovanja so dobili naslednji: minister trgovine in industrije, dr. Cabas, profesor univerze dr. Stipetič, "Oberregierungsrat" Sambugnag, iz Dubrovnika, ravnatelj Durrikel, advokat Dražić in dr. Buc, župan v Dubrovniku.

Deutsche Zeitung poroča, da je nemški poslanik v svojem govoru poudarjal, da mu je posebno drago, da more v Fuchrerjevemu imenu pokloniti ta odlikovanja ljudem, ki so pokazali svoje iskreno prijateljstvo do Nemčije, prav posebno pa dr. Cabasu, ministru, kateremu je Nemčija hvaležna za vse, kar je dosegel še v času, ko je bil le ravnatelj urada za trgovino in industrijo in predsednik komiteja za nemško-hrvaške trgovske odnose. Profesor Stipetič, ravnatelj Durrikel in dr. Dražić so imeli ideal, da uvedejo nemške ideale v svojo deželo. Zato so ustanovili bivšo "zvezo prijateljev Nemčije", zdaj "Nemško-hrvaško zvezo". In nacistični list dodaja, da so stori to kljub vsej opoziciji in težkočam v stari Jugoslaviji.

Hrvaški kvizlingi so v svojih odgovorih na dolgo in široko dajali nemškemu poslaniku zagotovila, da bodo nadaljevali to "skupno" delo. Zagrebški list poroča, da je profesor Stipetič izjavil, da je "cilj vsakega pravega hrvaškega patriota spojitve z nemškim rajhom".

Razmere v Nemčiji

London, (ONA). — Tuneli na evropskih železnicah so postali zatočišča in skrivališča za lokomotive. Tako skušajo zdaj Nemci ohraniti svoj železniški material in se izogniti najhujšim posledicam udaranja zavezniškega letalstva.

V mnogih slučajih so bili tuneli dozdaj služili domačemu prebivalstvu kot zatočišča, a zdaj jim je vstop prepovedan, ker je ta varni kraj namenjen izključno lokomotivam.

Tudi druga poročila, ki prihajajo iz Evrope pod nemškim gospodstvom, pripovedujejo o transportnih težavah v Nemčiji. Iz Francije so Nemci odpotali novih 20.000 železniških vagonov, in to kljub temu, da grozi v zahodni Evropi invazija. Po večini so ti vagoni jedilni, spalni in potniški vozovi — Nemci so jih spremenili v bolniške vagon, v katerih zdaj prevažajo svoje ranjence iz vzhodne fronte.

V Poznanskem okraju os začeli uporabljati vojne invalide (Nadaljevanje na 6. str.)

O ZADEVI DOPISA V MOSKOVSKI PRAVDI

Napisał Donald Bell

Dejstvo, da je Pravda polska v Kairu novico, ki je naperjena proti Angliji, ne pa proti Zedinjenim Državam, nikakor ni slučaj, kajti izredno lahko bi bilo vzbujati sumničnja tudi proti Zedinjenim Državam.

Po obisku Molotova v Londonu in Washingtonu spomladi leta 1942, in po podpisu Anglo-ruskega pakta, je bilo razmerje med Anglijo in Rusijo mnogo boljše kot med Rusijo in Zedinjenimi Državami. Eden je bil ponovno posredovalec o priliki nespornost, ki so se pojavila.

Toda že nekaj mesecev pozneje se je položaj spremenil. Predsednik Roosevelt je poslal v Moskvo ambasadorja Davisa in uvedel politiko razumevanja z Rusijo. Posledice so se pokazale o priliki moskovske konference treh zunanjih ministrov. Cordell Hullu je bilo lažje sporazumeti se z Rusi kot Edenu. V Teheranu je bil Roosevelt gost sovjetske ambasade, in vse je bilo v najlepšem redu. Stvar je ta, da med Zedinjenimi Državami in USSR ni nobenih dejanskih spornih točk, ker njihove interese sfer ne nikjer ne pridejo skupaj. Z Anglijo pa je čisto drugače.

Churchill je opazoval ta razvoj s precejšnjim vznemirjenjem. V poletju 1943 je večkrat poskusil doseči zveze Anglo-Ameriških dežel in je šel celo tako daleč, da je predlagal, da bi imeli angleški in ameriški državljani skupne potne liste. Dodažda se stvar ni razvila naprej in se zdi pokopana. V slučaju take zveze bi bila seveda Anglija v idealnem položaju. Imela bi bila zvezo z obema najmočnejšima silama na svetu, ki pa se med seboj še nista mogli sporazumeti v tem pogledu. Britanija bi dobila na ta način v svoje roke permanentno vlogo posredovalca.

Mesto tega pa se je pojavila polagoma in do gotove meje rivaliteta med obema anglosaskima silama glede na ziranje o povojnem svetu. Tega tekovanja ne velja pretiravati, ker se omejuje na polje trgovine in morda tudi na zadeve pomorskih in zračnih sfer in potov. Poleg tega pa je tudi prav lahko mogoče, da pride do političnega sporazuma.

Ruski in britanski interesi v povojnih zadevah Evrope so seveda mnogo večji kot ameriški. Zedinjene Države morejo sprejeti mnogo različnih rešitev — kar Angležem ni mogoče. To je vzrok, da je južno afrikanski Premier Smuth s toliko skrbjo govoril o možnosti, da bo oslabiljena Britanija v bodočnosti obdana od dveh orjaških držav, Amerike in Rusije.

Kdor razmišlja o poljsko-ruskem sporu glede meja in o napadu v Pravdi, mora premisliti ta vprašanja. V začetku je bila Britanija popolnoma pripravljena sprejeti vse ruske teritorialne zahteve, tako da je bil odpor proti njim v Ameriki mnogo večji. In, da ni leto 1944 leto volitev, bi bila sprememba ameriškega stališča v tej zadevi meja še mnogo bolj očitna. Edinole skrb in briga za one milijone volilcev poljskega pokolenja v Ameriki je preprečila, da ni vsa ameriška javnost proglasila Curzonove linije za najboljšo in najbolj pravično poljsko mejo. V Londonu pa je opažati drugačno strujo — vloge so zamenjane.

Po moskovski in teheranski konferenci je postalo jasno, da tri velesile svojih nespornost, ki so se pojavila, ne bodo obravnavale v javnosti, temveč, da jih bodo poskušale izravnati po diplomatskih poteh. Ko so Rusi prekoračili staro poljsko mejo — kar je bila čisto vojaška, ne pa politična zadeva, tega niso omenile. Le poljska vlada v izgnanstvu je smatrala, da je prišel pravi trenutek, da nastane javna debata in je izdala svojo izjavo. Tu je stvar še razumljiva, kajti poljska vlada z Rusi nima diplomatskih odnosov. Seveda, res je tudi, da bi se bila mogla poslužiti Anglije ali Amerike za posredovalca, da pove, kaj hoče. To pa Poljakom ne bi bilo nič pomagalo. Vsled tega so zanesli prvo odkrito prerekanje v zavezniškem taboru, in sicer dobro vedoč in zavedajoč se tega, da s tem sejejo nespornost v zavezniškem taboru.

V političnem pogledu je ves spor čisto rusko-poljska zadeva. Rusi uradno sploh niso opazili velikega razburjenja, ki je nastalo v Veliki Britaniji in Ameriki. Njihov odgovor je bil naslovljen edinole Poljakom. Naka so začeli člani poljske zamejne vlade v Londonu dolga posvetovanja z angleško vlado. Konference so sledile konferencam v angleškem zunanjem ministerstvu. In poljski odgovor, ki je bil zopet poslan v svet z velikansko reklamo, je bil sestavljen povsem očitno v sodelovanju z angleško vlado, in je bil tudi pozdravljen čisto javno kot Angležem dobrodošel.

To pa je seveda spravilo Rusov v nemalo zadrego. Čutili so, da se jih potiska v razgovore s poljsko vlado, na katerih bi bili navzoči Angleži in Amerikanci — in to v vprašanju, v katerem so bili že ponovno izjavili, da ne dopuščajo nobenih takih skupnih dogovorov.

Tu ne gre za to, kdo ima prav in kdo ne. V svetovni politiki je to le redko bistveni del vprašanja. Rusi so v tem slučaju le zavržli predlog, o katerem je bilo v naprej jasno, da ga bodo zavrgli. Obenem pa so dali duška svoji jezi napram tisti sili, ki jih je bila spravila v to neprijetno zaganje.

In tu je zopet popolnoma vseeno, dali je bila oblika napada na britansko lojalnost pravilna in upravičena, ali ne. Jasno je, da ni bila. Politični namen pa je jasen — ako nameravajo Angleži naščuvati svojo javnost proti Rusom, potem bodo Rusi tudi vplivali na svoj lastni narod v neprijazen smislu napram Angležem.

Vas ona vprašanja sentimentalne ali juridične vrste, ki so se pojavila v angleških in ameriških krogih o priliki prerekanja ki se tiče te zadeve, imajo ravno tako malo smisla, in razjasnijo stvar ravno tako malo, kot ako bi kdo vprašal, da-li so Rusi ravnali kot gentlemani. Cilj ameriške politike je, priti z Rusijo do sporazuma v vseh bistvenih vprašanjih. In ta politični cilj je treba zasledovati. Verjetno je, da se je bavila nedavna konferenca med Cordell Hullom in Lord Halifaxom ravno s tem predmetom.

Za Ameriko pa bi bilo želeli, da porabi in izkoristi svojo nekoliko bolj ugodno situacijo v to, da razčisti ozračje, med Veliko Britanijo in Rusijo.

GASILSKA SKUŠNJA

Višji gasilec: "Pri nas imamo samo en gasilski avto. Denimo, da nas kam pokličejo, vi pa stojite ta čas na straži. Tedaj vam sporoče, da je nekje drugod začelo goreti. Kaj boste storili?"

Novinec: "Pazil bom, da ogenj tako dolgo ne poide, dokler vi ne pridete z avtom."

22,000,000 Victory Gardeners Will Swell Uncle Sam's 1944 Food Supply

Farm and Town Youngsters Will Contribute to This Garden Output

TOPEKA, KANSAS—Twenty-two million Victory gardeners will do a better job of producing food in 1944 because of experience gained by those who tilled last year, according to an article in the February issue of Capper's Farmer.

Pointing out that last year the government's request for 18 million gardeners was over-subscribed by two million, the article predicts a betterment of 1944's quota of 22 million.

"Most of the increase will be in town and community gardens," it continues. "Farmers had just about 100 per cent quota last year, or 6 million gardens, approximately one for each farm. Although it isn't possible to increase the number materially, there is nothing to prevent a farmer from having a bigger and better garden."

Incidentally, city gardeners can profit by farmers' experience and make their gardens contribute more effectively to Uncle Sam's war food supply. Attention to

four simple rules will pay dividends in bigger crops:

1. Fertility is a major requirement. This can be assured by selecting the best site, by manuring and fertilizing.

2. Adequate moisture is essential. This can be obtained partly by site, by tillage practices, by management and partly by incorporating organic matter into the soil.

3. Disease and insect control are important. Resistant varieties, clean seed and treatment are primary measures against disease. Spraying, baits and clean culture usually will control insects.

4. Keep the garden working with successive plantings so far as possible. Plan adequate storage space for fresh, canned and stored vegetables.

Seedsmen, preparing for a record victory garden program, recommend Beefheart tomatoes, early prolific Straightneck squash and Tampala, a green, leafy substitute for spinach.

O RAZNIH STVAREH

USNJE

Tovarne izdelujejo usnje iz telečjih, kravjih, volovskih, osovskih, konjskih, ovčjih, svinjskih in krokodilovih kož. Se celo kože nekaterih kač, rib in ptic se strojijo v usnje.

Surove kože se zaradi mehčanja namakajo v čisti vodi v močilnikih in sicer sveže le nekaj ur, nasoljene in suhe pa 3 — 4 dni. Nato se s posebnimi stroji (noži) očistijo masti in mesnih ostankov, potem se namakajo v apnenem mleku oz. v kvaši apnenega mleka, žveplova natrija in drugih primesi. Kvaša zmehča in nabrekne kožo, zato se potem dlaka in rožena povrhnjica lažje odstranijo, bodisi z vodno paro v zaprtih prostorih, pa tudi s pomočjo strojev. Ker ne sme biti v usnju apna, se mora apno iz kože odstraniti. To pa store na ta način, da jih namakajo v vodni kvaši, ki ji pri-mesajo nekaj sobne ali žvep-lene kisline in salmijaka, oziroma drugih primernih snovi.

Kože je treba skrbno oprati, očistiti in osušiti predno se postavijo v strojilo. Vse čiščenje in vsi postopki se pospešujejo z mešanjem, toploto in zračnim pritiskom. V prejšnjih časih so namakali očiščene kože v strojilu tanina. V prvi posodi 8 do 10 tednov, v drugi 3 do 4 mesece, v tretji 4 do 5 mesecev itd, tako da je včasih teklo strojenje tudi 2 leti. Sedaj pa imajo v kadeh močnejšo raztopino tanina, ki vsebuje tudi vrenja zmehčevalne snovi (kot sladkor in drugo), ki se pretvarjajo pod vplivom kvasovk in bakterij v kisline. Kože se v tej pomaki strojijo hitreje. Trdo in debelo usnje potrebuje več kisline kot voljno in tanko. Ustrojeno usnje namažejo z lojem in drugimi snovmi; da postane togo in gosto, ga stisnejo pod valjarjem, ki je težak do šest tonov. Končno usnje barvajo, gladijo in suše. Usnje rabimo za čevlje in obleko, rokavice itd.

Kože se strojijo tudi z dlako vred, ter se rabijo za kožuhe, ovratnike, preproge. Imenujemo jih krzno, obrtnike, ki se s tem bavijo, pa krznarje.

SVEČE

Sveče izdelujejo iz loja, voska, parafina in stearina. Loj je tolišča goved, ovac in koz

ter rumenkaste barve. Surov loj razrežejo v strojih na drobne kosce, ki jih potem stale, nato ga nekaj časa puste v miru, da se izčisti. Čisti loj je trši kot običajni in ga uporabljajo za izdelovanje sveč. Manj čist in mehak loj rabijo v milarni. Čistih lojevih sveč danes ne izdelujejo več v toliki meri, pač pa iz loja na poseben način pridobivajo stearin, belo, krhko snov, ki iz nje ulivajo sveče.

Vosčene sveče iz čebelnega voska se precej drage in jih izdelujejo le v cerkvene name-ne.

Parafin je bela, vpsku podobna snov, ki se pridobiva pri destilaciji rjavega premoga in iz osokerita (kamenj vosek), ki ima isti izvor kot petrolej.

Sveče delajo tudi iz smesi stearina in parafina in sicer tako: v tovarni s pomočjo pare v posebnem kotlu raztalijo vosek (vosčene sveče). V ta raztaljen vosek po večkrat namakajo napete btenje (nit) toliko časa, da dobijo željeno debelino sveče. S posebnimi stroji jih potem zgledijo, razrežejo in ohlajene pakirajo.

Iz stearina ulivajo sveče.

Na posebnih vlivalnih mizah imajo po 100 — 200 obešenih modelov. Po sredi vsakega modela je napeljan bombažev nast sten. V te modele vlijejo staljen stearin. Posebna priprava dvigne vlitve sveče iz modelov. Ohlajene stearinske sveče se ohladijo z volnenimi krpami. Podobno vlijejo parafinske in lojeve sveče.

Dobre stearinske sveče so bele, trde in zvane, če udarimo z njimi po trdi plošči. Imenujemo jih tudi Millyjeve sveče, ker jih je začel izdelovati Adolf de Milly iz Pariza leta 1834.

Parafinske sveče so sivorumenkaste, mehkejšje, prozorne in ne gore s tako svetlim plamenom kot stearinske. Stearijskim svetom dodajamo nekoliko parafina, ker bi bile drugače prekrhke.

ZAHVALA

Jaz Valentin Humar iz Princeton, Ill. se prav lepo zahvaljujem Mrs. Anton Horzen, ki mi je naročila mesečnik Novi Svet, katerega prav z veseljem prebiram, dasi sem že blizu 90 let star. Stanujem pri Mr. in Mrs. Martin Perhne, ki prav lepo za me skrbijo.

Valentin Humar.

DRUŠTVO SV. VIDA

Itev. 25, KSKJ.
CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1942:

Predsednik: Anton Strnisa;

Tajnik: Jos. J. Nemanich,

1145 East 74th Street

Blagajnik: Louis Krajc.

Društvo zboraže vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Assesment se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

V društvo se sprejemajo katoliki od 16. do 60. leta v odrasli doled; v mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Pristopite k DR. SV. JOZEFA,

Itev. 53, K. S. K. J.

V WAUKEGAN, ILL.

Na razpolago imate razne vrste zavarovalnine. — Člani se sprejemajo od 16. do 55. leta.

FRANK JERINA, predsednik.

JOSEPH ZORG, tajnik.

1045 Wadsworth Ave.

No. Chicago, Ill.

ANTON BESPALC, SR. blag.

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

- 13. Nedelja — 2. predpostna
- 14. Ponedeljek — Valentin, mučenec
- 15. Torek — Faust in Jovita
- 16. Sreda — Julijana
- 17. Četrtek — Silvin
- 18. Petek — Simeon, mučenec
- 19. Sobota — Konrad

DRUGA PREDPOSTNA NEDELJA

"Izšel je sejelec sejat seme svoje" (Luka, 8, 5).

Kak mestjan bi našel težkoče s to priliko o semenu in sejavcu. Nikakor pa ni bilo težko razumeti tistim, h katerim je Jezus govoril. Njive tedaj niso bile obširne, le kosi, kupatam s plitvo zemljo, z deli, kjer se je vgnezdilo trnje, kjer je pogljal plevel, po njivah so bila tudi pota, seme je padlo poleg pota, kjer so hodili in bilo pohojeno. To so poslušalci dobro razumeli.

Nihče nima težkoč, da bi ne razumel pomena prilike o semenu. Seme je "beseda božja", milost božja po Sv. Duhu nam podeljena, ne le po oznanenju evangelija, po molitvi, svetih zakramentih, dobrih delih in drugih sredstvih. Bog podeljuje milost ljudem v obilnosti, vse razodetje priča, kako nas Bog ljubi in ima usmiljenje z nami. Žal, da se mnogi obrnejo proč od Boga in njegovih dobrot in grejo h koritom med svinje.

Različno se obračamo od Boga. Neki imajo duše trde kot pot. Tu seme ne more uspeti. Drugi so mehki, vsprejemljivi za seme, pa odnehajo, ker jih duše niso dosti globoke za rast, tan-

ka zemlja na skali. Tretji slišijo glas božji, da naj sledijo, ampak svetijo se jim bogastva tega sveta, ki kakor trnje vse zamorijo. Noben izmed teh ne bo prišel s snopjem polnim sadov, ko bo zadonel klic za korenec žetve. Njih njive so bile posajane, pa so ostale prazne, še seme je bilo pokončano, izgubljeno, in vse to po njih krivdi. Pri Bogu ni ničesar manjkalo, da bi polje njih duš ne obrodlilo in ne doneslo primernih sadov, manjkalo pa je pri njih samih, ker niso sprejeli pomoči božje in po nji delali, in se tako okoristili po milosti božji.

Njive, polje smo, od Boga smo sprejeli in seme nam Bog daje za to polje. Toraj je naša dolžnost, da to polje, njive naših duš, obdelamo z vso skrbnostjo. Ako je zemlja plitva, moramo dodajati, navažati več dobre zemlje, odstraniti plevel in trnje, preden tla zasejemo, pota je treba izožiti, preložiti, napeljati na druge prostore. Ni nobenega časa za pohajkovanje, postajanje, lenarenje. Skrbeti moramo za pravo in dobro srce, da pride do sadov v pomenu, pa odnehajo, ker jih duše niso dosti globoke za rast, tan-

STUDENEC BLAGOSLOVA!

300 svetih maš letno, za žive in mrtve člane Mašne Zveze. Članarina za vsako osebo živo ali umrlo 25c. (Nikdar ni potreba obnoviti). Upišite vaše sinove vojake.

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA

za afriške misijone.

3624 W. Pine Blvd. Dept. A. St. Louis (8), Mo.

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK in KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., -:- Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4955

"SHALL SLOVENIA

BE SOVIETIZED?"

Tak naslov nosi knjižica, ki jo je izdala Zveza slovenskih župnij v Ameriki. Katere naslov je: 3547 East 89th Street, Cleveland, Ohio; dobi se pa tudi pri Ave Maria v Lemontu, Ill. kakor tudi jo lahko naročite od naše knjižarne.

Knjižica je izšla v angleškem jeziku, ki ima namen seznaniti našo mladino in naše angleško govoreče Amerikance o dogodkih v Sloveniji. Knjižica tudi zavrača nekatere trditve Louisa Adamiča. Naslov ji je: SHALL SLOVENIA BE SOVIETIZED? Po naše: Ali bo Slovenija postala komunistična?

Ako hočete, da se vaši mladi in angleško govoreči sosede ter znanzi seznanijo z resničnim stanjem v Sloveniji, naročite jim to knjižico.

Knjižica ima 72 strani. Posamezen izvod stane 25c. Najbolje je da naročite štiri izvode skupaj in pošljete za nje \$1.00. Lahko jih boste oddali in s tem pomagali širiti pravo poznanje dogodkov v Sloveniji.

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Road,

Chicago 8, Illinois

BUY WAR BONDS BY PHONE
CALL THE VICTORY NUMBER

Sta 2424

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj — Poslovenil — Al. Benkovič

"No, kaj pa je to?" je vprašal car; vsi so se radovedno sklonili nad mizo in ugledali nekako korenje, pomešano z žabjimi kostmi.

Opat se je prekrizal. "S tem te je mati blagoslovila?" je porogljivo vprašal Ivan Vasiljevič. Basmanov je padel na kolena.

"Odpusti svojemu hlapcu, gosudar!" je kričnil prestrašen. "Ko sem videl tvojo nemilost do mene, sem si to gnal k srcu in sem si izprosil od mlinarja ta koren, da bi si zopet pridobil tvojo ljubezen. To je tirič, gosudar! Mlinar mi ga je dal, da bi ti zopet vzljudil svojega hlapca, hudega pa nisem ničesar nameraval proti tebi, sam Bog ve, da ne!"

"A žabje kosti?" je vprašal Ivan, naslanjajoč se nad obupom Basmanovim, čigar nesramnost mu je že dolgo presedala.

"O kosteh nisem vedel ničesar, gosudar, — sam Bog ve, da nisem ničesar vedel!"

Ivan Vasiljevič se je obrnil k Maljuti. "Praviš," je dejal, "da je čarodej izdal Fedko, češ, da je zato prihajal k njemu, da bi mene uničil?"

"Tako je, gosudar!" In Maljuta je nakremžil usta, veseleč se nesreče svojega starega sovražnika.

"Tak, tako, Fedjuša!" je nadaljeval car z nasmehom. "Treba vaju bo soočiti s čarodejem. Njega so že zaslišali; zdaj še ti poskusi muke, da ne bode dežali, češ, car muči samo druge ljudi, svojim opričnikom pa prizanaša."

Basmanov je padel Ivanu k nogam. "Jasno solncece ti moje!" je zakričal, loveč rob carjeve obleke. "Luč ti moja, gosudar, ne uniči me, solncece ti moje, mesec ti moj, sokol moj, hermelin! Spomni se, kako sem ti služil, kako se ničemur nisem odrekel zoper tvojo voljo!"

Ivan se je obrnil v stran. Basmanov je v obupu planil k svojemu očetu.

"Batjuška!" je zatarnal. "Prosi gosudarja, naj daruje življenje svojemu hlapcu! Naj mi namesto sarafana oblečejo norčevo obleko! Rad bom služil njegovi carski milosti za burkeža!"

Toda Alekseju Basmanovu so bila sorodniška čuvstva enako tuja kakor sočutje. Bal se je, da bi si zaradi sočutja s sinom ne nakopal nemilosti nase.

"Proč!" je rekel in odrinil sina. "Proč, brezbožnik! Kdor ni s carjem, ta ni moj sin! Pojdi, kamor te pošilja njegova carska milost!"

"Sveti opat!" je zaihtel Basmanov, po kolenih plazeč se od svojega očeta k opatu. "Sveti opat, prosim zame gosudarja!"

A opat je stal kot omamljen, upiral oči v tla in se tresel po vsem telesu.

"Pusti očeta opata!" je rekel Ivan hladno. "Ako bo potreba, bo imel pozneje zadušnico za tabo!"

Basmanov se je proseče ozrl naokrog, a povsod je našel samo sovražne ali prestrašene obraze.

Tedaj je nastala izpremembra v njegovem srcu. Vedel je, da ne uide mučenju, kar je pomenilo isto kot smrtno kazen in se je navadno končevalo z njo; spoznal je, da nima ničesar več izgubiti; s tem prepričanjem pa se mu je povrnila odločnost.

Vstal je, se vzravnal, vteklil roke za pas in pogledal Ivana z drznim usmevom.

"Nada moja, gosudar!" je rekel predzno in stresel z glavo, da bi si popravil razmršene kodre. "Nada moja, gosudar! Na tvoj ukaz grem v muke in v smrt. Dovolj mi torej, da ti izrečem zadnjo zahvalo za vso tvojo ljubezen! Ničesar nisem nameraval proti tebi, grehe pa imam iste kot ti! Ko me popeljejo h kazni, bom vse do zadnjega izpovedal pred narodom! A ti, oče opat, čuj sedaj mojo izpoved!"

Opričniki in sam Aleksej Basmanov mu niso pustili nadaljevati. Odpeljali so ga iz celice na dvorišče in Maljuta, ki ga je zve-

zanega posadil na konja, ga je odvedel v Slobodo.

"Sedaj vidiš, oče," je rekel Ivan opatu, "koliko javnih in skritih sovražnikov me obdaja. Moli Boga zame nevednega, naj nakloni dober konec mojim delom, naj blagoslovi mene, velikega grešnika, da za tretim izdajo v korenini!"

Car je vstal, se prekrizal pred svetimi podobami in stopil k opatu po blagoslov.

Opat in vsi bratje so ga trepetaje spremlili za obzidje, kjer so čakali carski konjuhi z bogato opravljenimi konji; in še dolgo potem, ko se je bil car s svojimi vojniki skril v oblaku prahu in ni bilo več slišati glasov konjskih kopit, so stali menihi s povešenimi očmi in si niso upali dvigniti glav.

34. Norčev kaftan.

Tisto jutro sta prišla k Morozovu, ki je bil na carjev ukaz ostal v Slobodi, dva stolnika s povabilom k carski gostiji.

Ko je prišel Družina Andrejevič v dvorec, so bile dvorane že polne opričnikov, mize pogrnjene, strežniki pa so v bogatih opravah pripravljali zakuske.

Bojar se je ogledal in spoznal, da razen njega ni niti enega zemskega bojarja. Uvidel je, da mu car izkazuje posebno čast.

Zazvonili so dvorski zvonovi, zapele so trobente in Ivan Vasiljevič je stopil v dvorano z blagohotnim, prijaznim obrazom, spremljan od čudovskega arhimandrita Levskega, Vasilija Grjaznega, Alekseja Basmanova, Borisa Godunova in Maljute Skuratova.

Ko je sprejel in vrnil poklone, je sedel za svoj pribor in spremitvo se je za njegovo mizo razvrstilo po činih. Ostalo je samo še eno prazno mesto niže Godunova.

"Sedi, bojar Družina!" je rekel car prijazno in pokazal na prazno mesto.

Morozovu je kri zalila obraz.

"Gosudar," je odgovoril, "kakor je delal Morozov vse svoje življenje, bo delal tudi do smrti. Prestar sem, gosudar, da bi se učil novih običajev. Naloži mi zopet svoje izobčenje, preženi me izpred svojih oči, — a niže od Godunova ne sedem!"

Vsi so se strme spogledali. A car je očitno pričakoval takega odgovora. Izraz njegovega obraza je ostal miren.

"Boris," je rekel Godunovu, "skoro pred dvema letoma sem zaradi takega odgovora izročil tebi glavo bojarja Družine. A vse kaže, da je čas, da izprememim svojo navado. Menda kmalu ne bomo več mi ukazovali zemskim bojarjem, marveč oni nam. Menda niti v svojem domu nisem več gospodar! Moral bom, siromak, pobrati svoje stvari in kam daleč pobeogniti s svojimi ljudmi. Preženo me odtod, berača pokvečenega, kakor so me pregnali iz Moskve!"

"Gosudar!" je mirno rekel Godunov, hoteč izrezati Morozova, "ne mi, ampak ti odločuj v sedežih. Stari ljudje se trdno drže starih običajev. Ne jezi se nad bojarjem, da se drži častnih stopenj. Ako dovoliš, gosudar, sedem niže od Morozova; za tvojo mizo so vsa mesta lepa!"

Zgenil se je, kakor bi hotel vstati, a Ivan ga je pridržal s pogledom.

"Bojar je res star!" je rekel hladnokrvno in njegova mirnost spriču javne nepokorščine je vse navdala s pričakovanjem. Vsi so čutili, da se pripravlja nekaj nepričakovane, a ni bilo mogoče uganiti, kako se pokaže carjeva jeza, ki jo je napovedalo le lahno drgetanje na obrazu, spominjajoče na trepetanje oddaljene bliskavice.

Vse je tiščalo v prsih kakor pred bližajočo se nevihto.

(Dalje prih.)

ODLOČILNA BITKA V TEKU; LETALCI OVIRAJO NEMCE

(Nadaljevanje s 1. strani)
Poročilo iz Madrida omenja, da so Nemci sigurni, da bodo zavezniške vrgele iz oporišč na morje. To je pa seveda le nemška ugotovitev in nemška želja. Vse je odvisno od borbe, di se nadaljuje z vso divjostjo in kakor so Nemci odločni v svojih napadih na oporišča, prav tako in še bolj pa iste junaško branijo Amerikanci in Angleži. Nemci bi seveda radi pokazali nekaj uspeha, ker jim drugače povsod le slabo uspeva, zlasti na ruskih frontah, kjer so zadnje dni doživeli zopet velike usodne poraze.

Ako bodo zavezniške svoja oporišča v Italiji vzdržali, potem bo s tem dokazano, da nemška udarna sila ni več taka, kakor jo še vedno slikajo Nemci. V par dneh se bo odločilo in pokazalo.

RUMUNCI RAZGLAŠAJO VOJNO STANJE

Stockholm, Švedska. — Rumunski ministri predstojnik Ion Antonescu je dal proglasiti v provinciji Transistria vojno stanje. Ta provincija je bila

pred nazijsko invazijo v Rusijo v ruskih rokah. Ker se Rusi bolj in bolj približujejo Rumuniji postaja prebivalstvo od porno in Rumunji ne morejo več kontrolirati javnega reda v provinci.

RAZMERE V NEMČIJI

(Nadaljevanje s 1. strani)

v železniški službi, kjer jih prej ni bilo dovoljeno nastavit. Tako poskušajo Nemci popraviti obupno pomanjkanje izurjenih železniških nastavljenec.

Uradni krogi v Nemčiji zdaj odsvetujejo civilnemu prebivalstvu selitev iz bombardiranih krajev, ker to preveč obremenjuje transportni sistem. Zadržali so celo pravo propagandno kampanjo z namenom, da pregovore rodbine, katerih hiše so bile porušene, naj ostanejo kjer so, in ne gredo kot begunci v smeri proti vzhodu ali jugu. Ponoči pa se vendar pripetijo, da se pomikajo dolge vrste beguncev iz krajev, ki so postali cilj zavezniškega letalstva, drugam v kraje, ki leže v bližini.

Na kanalih in na rekah se je rodilo veliko število organizacij za prevoz ljudi, kar nekoliko olajšuje in ublaži veliko transportno krizo.

V blag spomin

TRETJE OBLETNICE SMRTI

naše nepozabljene hčerke

SYLVIJE MARSEL

ki nas je za vedno zapustila 10. februarja 1941, stara 21 let.

Tri leta dolga so pretekla odkar zapustila si nas sama. Tebi bile so sekunde kratke, ali nam tukaj ni bilo.

Dolge ure, dnevi, meseci, da tri cela leta so prešla, ali ti si srečna s nedolžnim vencem in nam to bilo je sladko.

Tri leta prošla so za vedno. Teh, hvala Očetu, ne bo nazaj; moj duh, molitev in telo bedno čaka časa, da Oče združi naju.

Saj rekla si, ko bila sva skupaj, da tu v tem svetu je vse nič; in sedaj sem videl vse že tukaj; da Bog živi, to vem brez prič.

Žalujoci oče JOSEPH MARSEL.

Ottawa, Illinois, v februarju 1944.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 50. leto.

Članstvo: 39,150 Premoženje: \$5,500,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtne, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta po svoje okoliščine.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikata sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če si nisl član ali članica te mogoče in bogate katoliške podpore organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrni na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednota, ali pa na:

GLAVNI URAD V LASTNEM POSLOPJU

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Prepir med Poljako in Rusijo

gre naprej. Brez krvavih glav se ne bo poravnalo, in potem ne bo poravnano. To je slovanska navada, dasi Poljaki nečijo biti Slovani, o Rusih pa neki trdijo, da niso. Vsem Slovanom je nujno potreba, da se bolje orientirajo pri dvojni mentaliteti: Naj so Poljaki Poljaki, Čehi Čehi, Hrvatje Hrvatje... upajmo, da bodo vis dobili svoje lastne vlade, možnost do lastnega narodnega izživiljenja, ampak ne popolne samostojnosti brez zvez z drugimi Slvani. Ako bi prišlo do nekaj takega, bi trajalo le en dan, jutri bi bili vsi zopet na tleh, kakor se je večeraj dogodilo. Ker se pa meje ne morejo natančno etnično določiti, se mora uveljaviti med Slovanom čuti domačega, in Slovan mora to Slovanu pripustiti, kolikor pod razmerami to gre. To je eno, da ni ribarij in preprirov. Drugo je še bolj važno. Izogniti se preprirov bo težko mogoče. V najhujši narodni sili je prepri med Rusi in Poljaki. Kaj se je dogajalo in se dogaja? Poljaki so na poti v Ameriko, da bi jim Amerikanci pomagali. Ne tako. Tujec se bo pustil za pomoč plačati, in množijo se homatije. Slovan se morajo skušati poravnati med seboj brez tujcev. Zapisal sem že pred časom: tujci med Slovan marš avse! Ne vem, pa nekaj izgleda, da je v Moskvi prišlo do takega naziranja, ker Moskoviči so silno zapeti pri mejah, in še danes skoroda izgleda, da vsaj na tihem pravijo v Moskvi: marš avse!

Dr. A. Rosenberg je doma iz Baltika. Nemci, ki so prišli na Koroško iz Reicha, so bili najbolj narodno nestrpni in fanatični. Dr. Rosenberg je prišel v Berlin, ko je vzhajala Hitlerjeva zvezda. Strašno se je korščil in potiskal Boga čez prag ter na njegovo mesto postavil nekogermansko šemo. Pravi visoki duhoven nazizma je postal. Hitlerjeva zvezda pa gre navzdol, na milijone Nemcev je moralo vgrizniti v travo in konca nemške slave je šele začetek, in dr. Rosenberg je postal kakor kak kapucin in roti Nemce, naj se oprimejo vere, ker pri sedanjem milijonskem umiranju je vera postala "moderna", brez vere življenje nima pomena itd. Glej, glej... prej pa takaka usta! Še bo treba spokornega rasu in pepela na glave.

Poljaki so vrlo dober narod, veren vobče, da je že skoroda preveč, ampak čuden tudi in trmast, da so si že večkrat razbili glave, naučili se pa niso ničesar. Lord Curzon je začrtal mejo l. 1919, ko je nastala Poljska, pa se je Poljakom vzbudila imperialistična žilica in v tedanjih zmešnjavi so drveli proti vzhodu, zasedali in zasedali. Moskva je imela revolucijo v najtemnejših dneh, prišla je sicer pred Varšavo, da je skoroda Poljakom zmanjkalo sape, šla je v komunističnem stremljenju predaleč in jfh dobila po glavi. Tako je ostalo precej beloruskega in ukrajinskega ozemlja pod Poljsko. Varšave je danes skoroda konec. Moskva pa postaja dan na dan močnejša, in Moskva je povedala: koza mora nazaj! Pri tem smo te dni. Poljaki letajo od Poncija do Pilata, da so povsod znani kot "bad boys", vrat jim ne morejo pokazati, ker so drugače le

tudi dobri ljudje, le pameti jim ni mogoče vlti v glave. In s Poljaki je še dosti drugih, katerim enako manjka pameti, in vsi kričijo, da Moskva trga atlantski čarter, in vsak narod mora dobiti svobodo. Well, well. Od Curzonove črte je proti vzhodu do osem milijonov v "poljskem" ozemlju, ampak med temi je le 15 odstotkov pristnih Poljakov. Ali je tisti čarter le za Poljake? Kaj pa z narodno svobodo ostalih 85 odstotkov? Ali naj šutijo, ker bi čarter hasnil le Poljakom?? Carter je dober, Poljaki in drugi, ki kričijo, kakor bi čarter veljal le za nje, pa niso dobri.

Pri Leningradu zdaj grmi.

Moskva poroča: 40 tisoč mrtvih Nemcev, okoli 7 tisoč ujetih. Slišne številke je bilo videti že prej: padli prekašajo ujete. Ne vem, če je tako, recimo pa, da bi bilo tako. Ali bi to ne kazalo na poseben načrt, Moskovičev, da ubijejo čim več Nemcev? In ako je tako, bi bilo še bolj verjetno, da je načrt prešel v ruskega vojaka, ki zdaj tako plačuje za nemško morenjenje? "Kdor prime za meč, bo z mečem pokončan". Izgleda, da bi Rusi ne potiskavali Nemcev le nazaj, obkoljujejo jih in šrapneli jih trgajo.

Zlomek je zdrav: v uho me piš!

Zlomek je bolan: a monk to be, I wish! Tako prosto po Rabelaisu. Hitlerjeva zvezda je vzhajala: šturmali so na Boga v nebesih. Hitlerjeva zvezda zahaja: prijemajo za romarsko palico. Dr. Rosenberg je potočil debelo solzo. Milijoni padajo. "Kaj je življenje?" vzdihuje. Zatecite se pod zaščito — Previdnosti, svetuje. Prej usta do ušes, zdaj jamranje. Ali strašijo gavage, kakršne so bile v Harkovu? Sitna roba. Tudi Himmler, glava morilskih gestapovcev, trosi pepel na glavo. "Idite v cerkev," svetuje nazi-jem, "da bodo ljudje videli, da gresta nazizem in cerkev, vera, lahko skupaj!" Raševina in pepel, kar pomeni pokoro, spreobrnjenje, sta dobra roba, ampak sam zlomek se je krohotal, ko je bil zdrav ko riba, isti zlomek pa bi si bil obesil roženkranc okoli vratu, ko je ležal ko pes za plotom.

NAPRODAJ IMAM:

5-stanovanjska zidana hiša, 4 stanovanja po 3 sobe, 1 stanovanje 5 sob; nahaja se na 26. cesti in Harding Ave. Mesecni dohodki znašajo \$180. — Cena je \$8,700.

2-stanovanjsko zidano hišo po 6 sob, centralna kurjava. Cena je \$6,500;

5-stanovanjsko zidano hišo po 4 sobe. Cena je \$6,500;

2-stanovanjsko zidano hišo po 5 sob, basement, "furnace heat"; cena je \$4,500.

Imam še več drugih hiš v Lawndale okrožju in drugod naprodaj.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na:

ANTON JORDAN,
3734 W. 26th St., Chicago, Ill.
Tel. Lawndale 2229, Res. Tel. Rockwell 7196

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let iskustva
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.